Provtagningsanvisning Punktat sterilt, odling och direktmikroskopi - Instruktion - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Provtagningsanvisning Punktat sterilt, odling och direktmikroskopi	**Dokumentkategori:** Instruktion	**Omfattning:** Hälso- och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Vårdenhetschef KML	**Dokumentansvarig:** Kvalitetssamordnare KML	**Beslutsinstans:** Vårdenhetschef KML
Diarienummer: Ej tillämpligt.		**Datum för översyn:** Se giltigt t.o.m.

Allmän aerob och anaerob odling samt mikroskopi

Remiss	Beställning via Cosmic eller LabPortalen. Sökväg: Mikrobiologi → Steril provlokal → Flaskodling. Alt. hittas via sökfunktionen. Vid liten provmängd, beställ Punktat odling. Reservrutin: Pappersremiss (Remiss 2, Laboratoriemedicin Region Gävleborg) Provmaterial som anses normalt sterila: amnion-, ascites-, peritoneal-, synovial-, led-, pleura-, perikard-, dialysvätska samt bursa. **Anamnes:** - Punktatets lokalisation (detaljerad beskrivning om möjligt) - Patientens allmäntillstånd och underliggande sjukdomar - Eventuell antibiotikabehandling (avslutad, pågående eller planerad med preparatnamn). Finns någon antibiotikaallergi? Vid misstanke om actinomykos, nocardios, brucellos, tularemi eller melioidos ska detta alltid framgå på remissen. **OBS!** Direktmikroskopi kan ej utföras på odlingsflaskor. Önskas direktmikroskopi ska detta tydligt anges på remissen och provet måste skickas i ett sterilt rör/spruta.
Provtagning	**Provtagningsmaterial:** Aerob blododlingsflaska, **artikelnummer 231014** Anaerob blododlingsflaska, **artikelnummer 231015** Eventuellt sterilt rör med konisk botten, 10 ml, **artikelnummer 231202** **OBS!** Flaskor ska förvaras stående, mörkt i rumstemperatur. Använd inte flaskor som har mindre än 10 dagar till utgångsdatum. Skadade flaskor eller flaskor med grumligt medium, högt gastryck (putande membran) eller gul sensor i flaskans botten ska inte användas. I första hand rekommenderas att spruta punktatet på både aerob (grön kapsyl) och anaerob (orange kapsyl) odlingsflaska, 5 ml/flaska (minsta mängd 1 ml/flaska). Observera att provvolym påverkar metodens känslighet. Vid mindre provmängd än så skickas provet i sterilt rör. **Optimal provmängd:** Aeroba och anaeroba odlingsflaskor: 5 ml/flaska (**OBS** fyll ej mer än 5 ml)

Provtagning	Desinfektera huden noggrant före provtagning. Punktera och aspirera med steril spruta. Spruta ner punktat i odlingsflaskor (alternativt skickas prov i sterilt rör). Vid små provmängder kan sprutan förseglas och sändas till laboratoriet.
Förvaring/transport	Transporteras omgående till laboratoriet. I väntan på transport förvaras odlingsflaskor i rumstemperatur och eventuellt rör i kyl.
Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk mikrobiologi, Gävle sjukhus
Referensintervall	Ej tillämpligt
Svarstid	Relevanta odlingsfynd preliminär- och telefonsvaras snarast möjligt. Negativt slutsvar efter 10-12 dygn.
Ackrediterad	Ja
Efterbeställning	Kan inte efterbeställas.
Patientinformation	Ej tillämpligt
Biobanksprov	Nej
Kommentarer/övrig upplysning	Alla bakteriefynd, från normalt sterila lokaler, art- och resistensbestäms.
Medicinsk bakgrund/indikation	Misstänkt bakteriell infektion i normalt steril vävnad. För analysens optimala känslighet är provmängden kritisk. Överfyllda flaskor kan störa analysflödet medan små provvolymer kan ge upphov till falskt negativt odlingsresultat.

Kommunikation och implementering

Dokumentet finns publicerat på samlad sida för provtagningsanvisningar på Samverkanswebben (Provtagningsanvisningar - Region Gävleborg).

Medverkande och granskare

Provtagningsanvisning framtagen och granskad av metodansvarig samt granskad av medicinskt ansvarig.

Senaste revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2025-09-12	1	Nytt dokument utifrån uppdaterad dokumentstyrning, ersätter dok. 09-72524. Ändrar till journalsystem Cosmic och lägger till sökväg i Cosmic. Flyttar observation om direktmikroskopi önskas ska det anges på remissen till rubrik remiss.
2025-11-27	2	Lagt till vilka provmaterial som är sterila. Uppdaterat provtagningsmaterial. Ändrat så att prov i första hand ska skickas på flaskor samt provmängd. Ändrat svarstid för negativa svar. Lagt till om förvaring och skick på odlingsflaskor. Förtydligat sökväg i Cosmic. Lagt till information under medicinsk bakgrund.